

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7
im. Doroty księżnej żagańskiej
w Żaganiu

Szkolny System Interwencji

Procedury postępowania nauczycieli
w różnorodnych sytuacjach wychowawczych

Żagań, 2018/2019

WSTĘP

Głównym zadaniem szkolnego systemu interwencji jest ustalanie jasnego stanowiska i jednolitej procedury postępowania wobec uczniów naruszających regulamin szkolny.

Obowiązkiem ucznia jest respektowanie ogólnie przyjętych norm i zasad postępowania. Niedotrzymanie umów oraz łamanie regulaminu szkolnego wiąże się z określonymi sankcjami.

PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 59)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2018 r., poz. 214)
3. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r. poz. 1591)
4. Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2015, poz. 298)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016, poz. 487)
6. Ustawa z 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017, poz. 783)
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
8. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2014 poz. 382)
9. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2015 poz. 1390)
10. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. 2004 Nr 64 poz. 593)
11. Statut Publicznej Szkoły Podstawowej nr 7 im. Doroty księżnej żagańskiej

Spis treści

I. Procedury dotyczące trudnych zachowań uczniów

- ✓ Procedura postępowania nauczyciela z uczniem sprawiającym trudności dydaktyczne lub wychowawcze
- ✓ Procedura powiadamiania o zakłócaniu toku lekcji
- ✓ Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły przez ucznia
- ✓ Procedura postępowania w przypadku, ucznia palącego papierosy i e- papierosy
- ✓ Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia
- ✓ Procedura postępowania w przypadku dziecka krzywdzonego w szkole
- ✓ Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji ujawnienia w szkole zjawiska cyberprzemocy
- ✓ Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły
- ✓ Procedura postępowania w przypadku próby samobójczej ucznia
- ✓ Procedura postępowania wobec ucznia z zaburzeniami psychicznymi, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub do siebie
- ✓ Procedura postępowania z dzieckiem przewlekle chorym
- ✓ Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia
- ✓ Program Wagary - stop
- ✓ Zasady pracy Szkolnej Komisji Wychowawczej

II. Metody współpracy z policją

- ✓ Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń przejawia zachowania świadczące o demoralizacji
- ✓ Procedura postępowania w przypadku, podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk
- ✓ Procedura postępowania w przypadku, podejrzenia, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków
- ✓ Procedura postępowania w przypadku podejrzenia o stosowanie przemocy wobec ucznia w rodzinie – Niebieska Karta
- ✓ Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w sprawie ucznia dotkniętego przemocą domową

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA

Z UCZNIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE

1. Na początku każdego roku szkolnego wychowawca przeprowadza w swojej klasie diagnozę sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów – ankiety, obserwacje, zebranie informacji od rodziców, pedagoga szkolnego, analiza opinii i orzeczeń.
2. W przypadku zaobserwowania występujących trudności wychowawczych, wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia, informuje o istniejących trudnościach, wspólnie podejmują działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia, np.:
 - rozmowa z uczniem zakończona spisaniem kontraktu,
 - rozmowa z uczniem w obecności rodziców,
 - zobowiązanie rodziców do systematycznego kontaktu z wychowawcą,
 - objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
3. Informację o przeprowadzonej rozmowie i ustaleniach wychowawca zapisuje w dzienniku elektronicznym.
2. W przypadku, gdy podjęte działania nie odniosą skutku, wychowawca informuje o istniejących problemach pedagoga szkolnego.
4. Pedagog szkolny rozmawia z rodzicami oraz uczniem, przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych, opracowuje plan naprawczy w celu przezwyciężenia trudności ucznia, np.:
 - kieruje, za zgodą rodziców, ucznia na badania pedagogiczno – psychologiczne, jednocześnie informując rodziców o znaczeniu takich badań w dalszej edukacji ucznia,
 - przeprowadza z uczniem rozmowę terapeutyczno – dyscyplinującą, informuje o dalszych konsekwencjach w przypadku braku poprawy (Komisja Wychowawcza, zgłoszenie do Sądu Rodzinnego),

- w przypadku problemów emocjonalnych, zaburzeń zachowania, uzależnień lub innych przejawów niedostosowania społecznego, kieruje ucznia do psychologa szkolnego lub profesjonalnej instytucji,
 - w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia faktu zaniedbywania dziecka, alkoholizmu rodziców lub innych rażących nieprawidłowości w środowisku rodzinnym dziecka, pedagog zgłasza problem dyrektorowi szkoły, a ten kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego.
5. W każdym z wymienionych przypadków pedagog szkolny otacza ucznia indywidualną opieką terapeutyczną, utrzymuje systematyczny kontakt z wychowawcą, rodzicami, psychologiem szkolnym, monitoruje wyniki w nauce, frekwencję, zachowanie, ewentualne postępy ucznia.

PROCEDURA

POWIADAMIANIA O ZAKŁÓCENIU TOKU LEKCJI

Poprzez zakłócenie toku lekcji rozumieć należy wszelkie działania uczniów uniemożliwiające realizację jednostki dydaktycznej lub wychowawczej.

Zakłócenie toku lekcji może być także wynikiem zagrożenia, powstałego w sali bądź na korytarzu, niezwiązanego bezpośrednio z zachowaniem i działaniami uczniów.

PROCEDURA

1. Jeżeli zachowanie pojedynczego ucznia lub kilku uczniów nie pozwala nauczycielowi na realizację lekcji, wykorzystał on swoje możliwości na opanowanie sytuacji, bądź też zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu jego i innych uczniów, nauczyciel powinien wysłać przewodniczącego samorządu klasowego z informacją do pedagoga szkolnego, a w przypadku gdy go nie zastanie, do sekretariatu szkoły. Sekretariat zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania dyrektora o zaistniałej sytuacji. Nauczyciel uczący może również skorzystać w tej sytuacji z pomocy pracownika niepedagogicznego obsługującego dane piętro. Pracownik ten jest zobowiązany do udzielenia nauczycielowi wszelkiej pomocy.
2. Pedagog szkolny lub inna wskazana osoba (w przypadku nieobecności pedagoga szkolnego) zobowiązany jest udać się do sali wskazanej przez nauczyciela i ustalić, którzy uczniowie przeszkadzają nauczycielowi i podjąć oddziaływania wychowawcze.
3. Pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego czynu.
4. Jeśli zarzuty wobec ucznia są poważne, wychowawca na wniosek pedagoga powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu.
5. Jeśli uczeń rażąco naruszył zasady panujące w szkole, dyrektor wzywa rodziców do natychmiastowego przybycia do szkoły.
6. Jeśli przyczyną zakłóceń lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur.
7. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego ucznia:
 - udzielona zostaje upomnienie wychowawcy, następnie nagana dyrektora szkoły,
 - wychowawca zwołuje Komisję Wychowawczą w sprawie nagannego zachowania się ucznia,
 - w przypadku braku poprawy dyrektor kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego.

UWAGA! Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom- wychowawcom, których uczniowie aktualnie popełnili wykroczenie.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU STWIERDZENIA NARUSZENIA GODNOŚCI
NAUCZYCIELA LUB INNEGO PRACOWNIKA SZKOŁY
PRZEZ UCZNIĄ**

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy:

- lekceważące lub obraźliwe zachowanie wobec ww. wyrażone w słowach lub gestach,
- prowokacje pod adresem ww. wyrażone w słowach lub gestach,
- nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,
- naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników,
- naruszenie ich nietykalności osobistej.

PROCEDURA

- 1) W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, nauczyciel lub pracownik niepedagogiczny szkoły, który powziął takie podejrzenie, ma obowiązek zgłoszenia powyższego faktu do dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności do wicedyrektora lub pedagoga szkolnego.
- 2) W obecności pracowników wymienionych w pkt.1 procedury uczeń odbywa z nimi rozmowę wstępną i jeżeli zachodzi podejrzenie, że działał pod wpływem jakichkolwiek środków psychoaktywnych bądź alkoholu, wzywani są rodzice/prawni opiekunowie ucznia i dalsza procedura zostaje wdrożona wg ustalonego biegu postępowania.
- 3) Jeżeli uczeń nie działał pod wpływem środków wymienionych w pkt.2, procedura przebiega następująco:
 - A) Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz pierwszy w przypadku tego ucznia:
 - wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców/prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji,
 - uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy na piśmie za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu,

- rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach,

B) Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego ucznia :

- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji,
- sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły podpisana także przez rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
- szkoła kieruje pismo do sądu rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania,
- jeżeli uczeń ma nadzór kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.
- wzywana jest policja w uzasadnionych przypadkach,
- uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły z wpisaniem do dziennika za rażące naruszenie regulaminu szkoły.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA
W PRZYPADKU UCZNIĄ PALĄCEGO PAPIEROSY LUB e – PAPIEROSY**

1. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy, że uczeń pali papierosy lub e - papierosy, powinien poinformować o tym wychowawcę klasy lub w razie jego nieobecności pedagoga.
2. Wychowawca wzywa rodziców ucznia do szkoły i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Przeprowadza rozmowę ostrzegawczą z uczniem, spisują kontrakt, w którym uczeń zobowiązuje się do niepalenia papierosów. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
3. W przypadku ponownego palenia papierosów lub e – papierosów przez ucznia, wychowawca zgłasza problem pedagogowi szkolnemu. Pedagog przeprowadza rozmowę profilaktyczno - dyscyplinującą z uczniem.
4. Wspólnie z wychowawcą podejmują decyzję o sposobie ukarania ucznia (System Kar i Nagród - zgody ze Statutem Szkoły) oraz informują o dalszych konsekwencjach w przypadku powtórzenia się sytuacji (Komisja Wychowawcza).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIĄ

1. Każdy pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania się uczniów ma obowiązek przerwać to zachowanie i poinformować o zdarzeniu wychowawcę.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności świadka zdarzenia – nauczyciela lub innego pracownika szkoły, w celu ustalenia agresora, ofiary, świadka, oceny zdarzenia i wyciągnięcia wniosków.
3. Wychowawca wzywa rodziców ucznia do szkoły, informuje ich o agresywnym zachowaniu, przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem, podejmuje decyzję o sposobie ukarania ucznia (System Kar i Nagród - zgodny ze Statutem Szkoły) oraz informuje o dalszych konsekwencjach w przypadku powtórzenia się sytuacji (Komisja Wychowawcza, zgłoszenie do Sądu Rodzinnego).
4. Wychowawca ofiary zdarzenia informuje rodziców o zajściu i podjętych przez szkołę działaniach interwencyjnych.
5. W przypadku powtarzających się agresywnych zachowań ucznia lub szczególnie drastycznych zachowań, zagrażających zdrowiu, wychowawca zgłasza sprawę pedagogowi szkolnemu, a ten zwołuje Komisję Wychowawczą.
6. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DZIECKA KRZYWDZONEGO W SZKOLE

1. W przypadku ujawnienia sytuacji, w której krzywdzone jest dziecko, nauczyciel zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu pedagogowi szkolnemu.
2. Pedagog szkolny przeprowadza z osobą powiadamiającą wywiad w celu ustalenia jak największej ilości faktów.
3. Pedagog szkolny i wychowawca ucznia krzywdzonego przeprowadzają z nim rozmowę i są zobowiązani do udzielenia mu pomocy i wsparcia.
4. W przypadku fizycznego skrzywdzenia, uczeń odprowadzony jest przez pracownika szkoły do pielęgniarki szkolnej, która ocenia stan zdrowia dziecka i w uzasadnionych przypadkach telefonicznie powiadamia rodziców o konieczności zgłoszenia się do szkoły po dziecko.
5. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą ucznia krzywdzącego przeprowadzają z nim rozmowę wychowawczo – dyscyplinującą - wobec ucznia zastosowana zostaje „Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia”.
6. Wychowawca wzywa rodzica ucznia krzywdzącego i wraz z pedagogiem informują go o zajściu, konsekwencjach oraz podejmują działania wychowawcze w stosunku do dziecka.
7. Do szkoły zostają zaproszeni rodzice dziecka krzywdzonego. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą powiadamiają ich o podjętych przez szkołę działaniach interwencyjnych. W celu kontynuacji udzielania wsparcia dziecku krzywdzonemu zostaje zaproponowana pomoc psychologa szkolnego.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI UJAWNIENIA W SZKOLE ZJAWISKA CYBERPRZEMOCY

W przypadku, gdy zostaje w szkole ujawniony przypadek cyberprzemocy należy podjąć następujące działania:

I. Ustalenie okoliczności zdarzenia

1. Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane.
2. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
3. Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
4. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków

II. Zabezpieczenie dowodów

1. Wszelkie zgłoszone dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane przez osoby zgłaszające. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, **jeśli to możliwe**, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil.
2. Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog szkolny, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.
3. Na etapie zabezpieczania zgłoszonych dowodów cyberprzemocy i identyfikacji sprawcy warto korzystać z pomocy nauczyciela informatyki.
4. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

III. Podjęcie działań wobec sprawcy cyberprzemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania.

1. Rozmowa z uczniem - sprawcą przemocy o jego zachowaniu

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;

2. Jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;

3. Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

4. Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka.

5. We współpracy z rodzicami należy opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

6. Wobec sprawcy szkoła stosuje kary zawarte w statucie szkoły, takie same, jak w przypadku każdego rodzaju przemocy.

7. Dodatkowo uczeń – sprawca może mieć czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni multimedialnej w czasie wolnym lub przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (zgodnie z regulaminem korzystania z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych)

8. Podejmując decyzję o rodzaju kary należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.;
- czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji), jak wiele wysiłku włożył w ukrycie swojej tożsamości itp.;
- motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
- rodzaj rozpowszechnianego materiału.

Dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny o sprawie w sytuacji gdy:

1. Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka;
2. Szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów;
3. Poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.) powinny zostać bezwzględnie zgłoszone na policję.

IV. Podjęcie działań wobec ofiary cyberprzemocy.

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

1. Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania, nie utrzymywać kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadać na maile,

telefony itp. nie kasować dowodów: e-maili, sms-ów, mms-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.

2. Po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
3. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga).gdy sprawa została zgłoszona na policję).

V. Sporządzenie dokumentacji z zajścia

1. Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, personalia osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.
2. Jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka (np. wychowawcy), powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu.
3. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH NA TERENIE SZKOŁY

(np. ostre narzędzia, nóż, gaz, straszaki broni itp.)

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
2. Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę, pedagoga, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły.
3. Wychowawca bądź pedagog odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z uczniem wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie ukarania.
4. Wychowawca lub pedagog informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych ucznia, wzywa ich do szkoły i jeżeli jest to prawnie możliwe, oddaje przedmiot oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to narkotyk, substancja lub przedmiot zagrażający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓB SAMOBÓJCZYCH LUB SAMOBÓJSTWA UCZNI

Pracownicy szkoły mają obowiązek reagowania na jakikolwiek sygnał zachowania autodestrukcyjnego ucznia. W przypadku jego zaobserwowania pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

I. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia rzeczy,
- unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,

2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca i pedagog szkolny podejmują stosowne działania interwencyjne:

- ustalają , które z wyżej wymienionych przesłanek występują u danego ucznia,
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,
- przekazują informację o zagrożeniu rodzicom(prawnym opiekunom) i dyrektorowi szkoły,
- ustalają z rodzicami (prawnymi opiekunami) zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psychoterapeutyczną na terenie szkoły i instytucji.

II. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog i dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go bezpieczne miejsce,
- informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców(prawnych opiekunów)
- przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia, informują odpowiednie instytucje.

III. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą wychowawca, pedagog i dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (inni pracownicy szkoły) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica (opiekuna prawnego),
- w razie zagrożenia zdrowia lub życia ucznia w dalszym postępowaniu obowiązuje Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia,
- wychowawca, pedagog i dyrektor szkoły dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- o próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli,
- Rada Pedagogiczna planuje działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą,

- w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o darzeniu, g)dyrektor zapewnia udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ

Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI, KTÓRY ZACHOWUJE SIĘ AGRESYWNIE W STOSUNKU DO INNYCH LUB SIEBIE

1. Nauczyciel zostawia klasę pod opieką innego nauczyciela, a w razie braku możliwości – pracownika szkoły - i prowadzi ucznia lub uczniów do pielęgniarki szkolnej.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy i pedagoga/psychologa szkolnego, a następnie niezwłocznie wraca na zajęcia.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu dyrektora/wicedyrektora szkoły.
4. Jeżeli stan ucznia/uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia i/lub życia, dyrektor/wicedyrektor lub pedagog/psycholog wzywa lekarza.
5. Wychowawca klasy lub/i psycholog/pedagog przeprowadzają rozmowy z poszkodowanym uczniem, o ile taki był, oraz ewentualnymi świadkami.
6. W razie potrzeby wychowawca klasy lub pedagog/psycholog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) chorego ucznia i ewentualnego poszkodowanego.
7. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się działania wobec chorego ucznia (takie jak np. wizyta u lekarza, rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, monitoring zachowania prowadzony przez wychowawcę i zespół klasowy), wobec poszkodowanego (takie jak np. rozmowy z wychowawcą i pedagogiem, terapia psychologiczna, zadośćuczynienie) i świadków (rozmowy wychowawcze).
8. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni chorego ucznia nie współpracują ze szkołą lub podjęte działania są nieskuteczne, chory jest nieletni, a akty agresji są częste, to dyrektor zawiadamia sąd rodzinny i nieletnich.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM

1. Rodzic powinien dostarczyć wychowawcy informację o stanie zdrowia dziecka przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm.
2. Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do szkoły rodzic powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę.
3. Rodzic jest zobowiązany do stałej współpracy z pielęgniarką szkolną i wychowawcą dziecka chorego.
4. Wychowawca jest zobowiązany do przekazania informacji Radzie Pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły o sposobach postępowania z chorym dzieckiem na codzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.
5. Nauczyciele są zobowiązani dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia a także do objęcia go różnymi formami pomocy psychologiczno -pedagogicznej.
6. W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców(prawnych opiekunów).

OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE

1. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego;
2. Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie samodzielności oraz nowych umiejętności;
3. Budowanie przyjaznych relacji w zespole klasowym, zapobieganie konfliktom;
4. Traktowanie chorego ucznia jako pełnoprawnego członka klasy, z takimi samymi prawami i obowiązkami;
5. Motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi, wzmacnianie poczucia własnej wartości;
6. Dostarczenie możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów;
7. Motywowanie do aktywności i rozwoju zainteresowań, nagradzanie, akcentowanie sukcesów i mocnych stron, eksponowanie tych dyspozycji ucznia, które mogą zwiększyć jego atrakcyjność w grupie;
8. Dostosowanie wymagań do możliwości psychofizycznych ucznia, pomoc w nadrobieniu zaległości szkolnych;
9. Zapewnienie wsparcia i pomocy psychologiczno -pedagogicznej;
10. Stała współpraca z rodzicami, pielęgniarką i nauczycielami;
11. Odpowiednia organizacja czasu i miejsca pracy ucznia., w zależności od potrzeb.

PROCEDURA PODSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ

I. CEL I ZAKRES PROCEDURY

1. Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników Publicznej Szkoły Podstawowej nr 7, gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należyta opiekę i niezbędną pomoc.
2. Procedura reguluje działania pracowników szkoły w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

II. DEFINICJA WYPADKU UCZNIĄ

1. Wypadek ucznia to nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołany przyczyną zewnętrzną, która nastąpiła w trakcie pozostawiania ucznia pod opieką szkoły.
 2. Zdarzenie może być zakwalifikowane jako wypadek ucznia tylko wtedy, gdy zaistnieją równocześnie wszystkie jego elementy:
 - a) nagłość,
 - b) przyczyna zewnętrzna,
 - c) pozostawienie ucznia pod opieką szkoły (zajęcia lekcyjne, pozalekcyjne, przerwy międzylekcyjne, wycieczki, imprezy szkolne, zawody sportowe, konkursy).

III. OSOBY ODPOWIEDZIALE

1. Dyrektor szkoły lub osoba zastępująca dyrektora,
2. Nauczyciele szkoły,
3. Pracownicy niepedagogiczni szkoły.

IV. OPIS DZIAŁAŃ

1. Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia jest obowiązany :
 - a) niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprawdzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy,
 - b) nie dopuścić do zajęć lub przerwać zajęcia wyprowadzające uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
 - c) niezwłocznie powiadomić **dyrektora szkoły**, pracownika służby BHP oraz społecznego inspektora pracy (SIP)
2. W każdym wypadku dyrektor szkoły, nauczyciel pod opieką którego przebywał uczeń lub pielęgniarka szkolna, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia informując o :
 - a) potrzebie wezwania pogotowia,
 - b) potrzebie wcześniejszego przyjścia rodzica,
 - c) godzinie odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia
3. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Zabezpiecza się je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

4. Jeżeli wypadek miał miejsce podczas, wycieczki szkolnej- wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki, który jest w pełni odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczestników.

5. Dyrektor szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego:

a) w skład zespołu wchodzi- inspektor BHP oraz społeczny inspektor pracy (SIP) lub pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp,

b) zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową.

PROGRAM „WAGARY - STOP”

CELE:

1. Przeciwdziałanie wagarom i zagrożeniom związanym z opuszczaniem zajęć.
2. Kształtowanie u uczniów poczucia obowiązkowości i odpowiedzialności.
3. Uświadamianie rodzicom zagrożeń związanych z wagarowaniem oraz ich roli w zapobieganiu temu zjawisku.
4. Pomoc wychowawcom w rozwiązywaniu problemów z uczniami wagarującymi.

INFORMACJE DLA UCZNIÓW I RODZICÓW

1. Uczeń jest zobowiązany do codziennego noszenia zeszytu do korespondencji (klasy I –III).
2. Rodzice piszą usprawiedliwienia do wychowawcy, podając przyczynę nieobecności.
3. Na usprawiedliwienie nieobecności rodzic ma 14 dni od dnia ustania nieobecności. W przeciwnym przypadku nieobecności nie będą usprawiedliwiane.
4. Ucznia może zwolnić z lekcji rodzic/opiekun prawny. Zwolnienie ucznia następuje na podstawie pisemnego oświadczenia rodziców (zawierającego datę i czytelny podpis), osobistego kontaktu rodzica z nauczycielem, telefonicznie oraz poprzez dziennik Librus.
5. Uczniowie, którzy reprezentują szkołę w konkursach, zawodach sportowych, przeglądach artystycznych są zwolnieni na ten czas z zajęć lekcyjnych. Opiekę nad nimi sprawuje nauczyciel wyznaczony przez Dyrektora szkoły.
6. Uczeń zwolniony czasowo z uczestniczenia w zajęciach z wychowania fizycznego przebywa w sali gimnastycznej lub pływalni pod opieką nauczyciela wychowania fizycznego.
7. Uczeń zwolniony z uczestnictwa w lekcjach religii i wdż-u przebywa w świetlicy, w bibliotece lub miejscu wyznaczonym przez Dyrektora Szkoły
8. Uczeń zwolniony z wyżej wymienionych zajęć może być zwolniony do domu, jeśli lekcje te umieszczone są w planie zajęć jako pierwsze lub ostatnie w danym dniu. Rodzice ucznia występują z podaniem do Dyrektora Szkoły i zaznaczają, że przejmują odpowiedzialność za ucznia w czasie jego nieobecności na zajęciach.

9. Zwolnienie ucznia z zajęć nie jest równoznaczne ze zwolnieniem go do domu, jeśli nie jest to wyraźnie zaznaczone w pisemnym oświadczeniu rodziców zawierającym datę i czytelny podpis jednego z rodziców.
10. Uczeń w żadnym wypadku nie może samowolnie opuszczać zajęć szkolnych i terenu szkoły.
11. Jeśli uczeń samowolnie opuści budynek szkoły, odpowiedzialność za to w pełni ponoszą rodzice (opiekunowie prawni). Opuszczone lekcje nie są usprawiedliwione.
12. O każdym przypadku wagarów niezwłocznie będą informowani rodzice (opiekunowie prawni).
13. W przypadku złego samopoczucia lub innego zdarzenia losowego uczeń może być zwolniony z dalszych zajęć po uprzednim powiadomieniu i przybyciu do szkoły rodziców lub opiekunów prawnych dziecka. Do tego czasu uczeń jest pod opieką szkoły.
14. W przypadku choroby (nieobecności powyżej trzech dni) rodzice mają obowiązek powiadomić wychowawcę (szkołę).
15. Rodzice mają obowiązek reagować na wszelkie przejawy nieprzestrzegania przez dziecko regulaminu szkoły i programu Wagary – Stop.

ZADANIA WYCHOWAWCY

1. Systematyczna obserwacja frekwencji uczniów i szybkie reagowanie w przypadku powtarzających się nieobecności.
2. Na początku każdego roku szkolnego zapoznanie uczniów i rodziców z programem Wagary - stop, z zasadami usprawiedliwiania nieobecności oraz prawnymi regulacjami dotyczącymi obowiązku szkolnego (w załączeniu).
3. Zobowiązanie uczniów i rodziców do usprawiedliwiania każdej nieobecności w ciągu 14 dni. Rodzice mogą usprawiedliwiać nieobecności: pisemnie, telefonicznie, osobiście lub poprzez dziennik elektroniczny.
4. Zobowiązanie rodziców do powiadamiania wychowawcy o chorobie ucznia (w przypadku nieobecności powyżej 3 dni) lub innych planowanych nieobecnościach (badania, szczepienia, itp.).
5. W przypadku nieusprawiedliwionych w terminie nieobecności wezwanie rodziców ucznia w celu wyjaśnienia ich przyczyny.
6. W przypadku stwierdzonych wagarów zobowiązanie rodziców do systematycznego kontrolowania frekwencji dziecka.

7. Dokonywanie wpisu w dzienniku elektronicznym dotyczącego spotkania z rodzicami w sprawie frekwencji.

8. W przypadku braku poprawy i powtarzających się wagarów. lub braku kontaktu z rodzicami – zgłoszenie tego faktu pedagogowi szkolnemu.

9. Uwzględnianie nieusprawiedliwionych godzin przy wystawianiu oceny z zachowania zgodnie z przyjętymi kryteriami.

ZADANIA PEDAGOGA SZKOLNEGO

1. po otrzymaniu informacji od wychowawcy – przeprowadzenie rozmowy z uczniem, ustalenie przyczyny wagarowania, poinformowanie o konsekwencjach.
2. W przypadku braku poprawy wezwanie rodziców i przeprowadzenie rozmowy dyscyplinującej z uczniem oraz rodzicami w obecności wychowawcy, podpisanie kontraktu przez ucznia, rodziców i wychowawcę.
3. W przypadku złamania zasad kontraktu przez ucznia – ustalenie (w uzgodnieniu z dyrektorem i wychowawcą) terminu Komisji Wychowawczej w celu podjęcia decyzji o dalszym postępowaniu (m.in. zgłoszenie faktu nieprawidłowego realizowania obowiązku szkolnego do sądu rodzinnego)
4. Objęcie opieką terapeutyczno – dyscyplinującą uczniów wagarujących – kontrolowanie

KONSEKWENCJE ZA OPUSZCZANIE ZAJEĆ SZKOLNYCH BEZ USPRAWIEDLIWIENIA

- Rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą,
- Rozmowa dyscyplinująca z pedagogiem szkolnym,
- Powiadomienie rodziców,
- Komisja Wychowawcza,
- Obniżenie oceny z zachowania zgodnie z przyjętymi kryteriami,
- Powiadomienie Sądu Rodzinnego.

NAGRODY DLA UCZNIÓW ZA 100% FREKWENCJE

- Pisemna pochwała wychowawcy,
- Wyróżnienie ucznia dyplomem na apelu podsumowującym koniec semestru i koniec roku szkolnego.

Zasady pracy Szkolnej Komisji Wychowawczej

1. Posiedzenia Komisji Wychowawczej odbywają się na wniosek wychowawcy w sytuacjach, gdy wszystkie inne działania wychowawcze nie odniosły skutku lub sytuacja wymaga natychmiastowej interwencji.
2. Do zadań Komisji należy:
 - monitorowanie problemów wychowawczych,
 - podejmowanie oddziaływań wychowawczych w stosunku do uczniów sprawiających problemy wychowawcze (wagary, nieodpowiednie zachowanie, konflikty, stosowanie przemocy, itp.),
 - współpraca z rodzicami w zakresie wspólnego oddziaływania na uczniów,
 - podejmowanie działań mających na celu pomoc materialną uczniom najbardziej potrzebującym (zasiłki losowe).
3. W skład Komisji wchodzi: dyrektor lub wicedyrektor, wychowawca, pedagog lub psycholog oraz w zależności od sytuacji – kurator sądowy lub specjalista ds. nieletnich z Komendy Powiatowej Policji.
4. Z każdego posiedzenia Komisji sporządzany jest protokół posiedzenia.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ PRZEJAWIA ZACHOWANIA
ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI**

1. Wychowawca, który zauważy lub uzyska informację, że uczeń używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych), informuje o tym fakcie pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca z pedagogiem wzywają do szkoły rodziców/opiekunów ucznia i przeprowadzają rozmowę z nimi oraz z uczniem, podczas której zobowiązują ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udziału w terapii.
3. Jeżeli rodzice odmówią współpracy lub nie stawiają się do szkoły, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
4. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W SYTUACJI PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ JEST POD WPLYWEM
ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW**

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców, których zobowiązuje się do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny lub zagraża zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia. O fakcie tym zawiadamia się rodziców i sąd rodzinny.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W SYTUACJI PODEJRZENIA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE
SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK**

1. Nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego wstawiennictwa.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń pokazał substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń odda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA O STOSOWANIE PRZEMOCY W RODZINIE WOBEC UCZNIA

1. Uzyskanie informacji lub przypuszczenie o stosowaniu przemocy wobec ucznia

Gdy nauczyciel jest świadkiem przemocy (np. na terenie lub w okolicy szkoły), musi interweniować. Uczniowi należy zapewnić bezpieczeństwo – trzeba go odseparować od sprawcy przemocy. Jeśli tego wymaga sytuacja, uczniowi udziela się pomocy przedmedycznej, ewentualnie wzywa się pogotowie i policję. Jeśli uczeń sam sygnalizuje, że jest krzywdzony, lub nauczyciel ma podejrzenia w tym zakresie, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, sporządza notatkę o zdarzeniu lub z przebiegu rozmowy (o ile to możliwe bezpośrednio po zdarzeniu lub rozmowie).

2. Powiadomienie dyrektora lub – w razie jego nieobecności – wskazanego w procedurze nauczyciela (wicedyrektora, wychowawcę, pedagoga) o zdarzeniu.

O podejrzeniu stosowania przemocy wobec ucznia należy poinformować dyrektora, gdyż to on odpowiada za jakość pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły. Obowiązkiem dyrektora jest także udzielanie wsparcia nauczycielom w realizacji ich zadań. Dodatkowym wsparciem dla nauczyciela w trudnej dla niego sytuacji może być, na tym etapie postępowania, zaangażowanie innych osób, takich jak np. wychowawca klasy lub pedagog.

3. Zaproszenie rodzica do szkoły przez dyrektora, wicedyrektora lub pedagoga.

W rozmowie (bezpośredniej lub telefonicznej) trzeba poinformować o celu spotkania, np. wskazać, że uczeń zachowuje się niepokojąco, zgłasza trudności, dlatego warto byłoby się spotkać i porozmawiać o problemie. Termin i czas rozmowy należy dostosować do możliwości organizacyjnych rodzica, podkreślając, że zależy nam na tym, by było to jak najszybciej. Warto ustalić spotkanie w czasie pobytu ucznia w szkole, by w trakcie wstępnej rozmowy miał on zapewnioną opiekę i nie był narażony na dodatkowy stres związany z tym, że coś się dzieje z jego powodu.

4. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” (z udziałem ucznia lub pod jego nieobecność, jeśli nie można nawiązać z nim bezpośredniego kontaktu).

Szkoła wypełnia części I–XV, XVII i XIX–XXI formularza A. Rozmowę z uczniem, który jest dotknięty przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę

wypowiedzi i poszanowanie godności ucznia oraz zapewniających mu bezpieczeństwo, w obecności rodzica, który nie jest sprawcą przemocy, lub innej osoby najbliższej.

5. Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B” osobie reprezentującej dziecko (rodzicowi, który nie jest sprawcą przemocy, opiekunowi lub osobie zgłaszającej przemoc wobec dziecka).

6. Przekazanie oryginału formularza „Niebieska Karta – A” przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnemu.

Oryginał formularza przekazuje się niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od momentu wszczęcia procedury. Kopia pozostaje w dokumentacji szkoły.

7. Objęcie ucznia i rodziny pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole zgodnie z przepisami.

8. Ponowne wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. Jeśli osoba, wobec której zachodzi podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się ponownie przemocy, należy ponownie wypełnić formularz A w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesłać go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

ZAKRES ZADAŃ POSZCZEGÓLNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SPRAWIE UCZNIĄ DOTKNIĘTEGO PRZEMOCĄ DOMOWĄ

Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że w rodzinie ucznia występują symptomy przemocy jest zobowiązany zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić mu pierwszej pomocy.

STANOWISKO	ZAKRES ZADAŃ
Dyrektor szkoły	<ul style="list-style-type: none">▪ przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu ucznia w rodzinie;▪ w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec ucznia podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieskiej Karty”;▪ bierze udział w rozmowie z rodzicami;▪ informuje opiekunów o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy;▪ organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla ucznia;▪ prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego;▪ zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka;▪ dba o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy (adresy, telefony itp.).

<p>Pedagog szkolny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia o przemocy w rodzinie; ▪ diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny; ▪ jest koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu oraz jego rodzinie; ▪ przeprowadza rozmowy z uczniem oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami; ▪ dyskretnie monitoruje sytuacje ucznia w rodzinie; ▪ pozostaje w ciągłym kontakcie z wychowawcą i dyrektorem w sprawach dotyczących ucznia oraz jego rodziny; ▪ pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy; ▪ informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia ucznia; ▪ pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji dzieci na różnorodne sytuacje; ▪ kieruje uczniów oraz rodziców do placówek specjalistycznych; ▪ współpracuje ze specjalistami pomagającymi dziecku i jego rodzinie; ▪ może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”; ▪ bierze udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego opracowującego strategię działań względem całej rodziny, a w szczególności względem ofiary i sprawcy przemocy; ▪ gromadzi dokumentację wszystkich podejmowanych działań względem ucznia i jego rodziny.
<p>Wychowawca</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyjmuje zgłoszenie o przemocy w rodzinie ucznia; ▪ powiadamia dyrektora szkoły; ▪ może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w przypadku, gdy uczeń ma obrażenia przeprowadza go do miejsca udzielenia pomocy; ▪ dba, by ofiara przemocy czuła się bezpiecznie; ▪ uważnie wsłuchuje się w relacje ucznia; ▪ przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu; ▪ wzywa rodziców; ▪ odnotowuje w dokumentach wychowawcy swoje spostrzeżenia oraz szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, z opisem postanowień i planów działania, na wezwanie przekazuje dokumentację pedagogowi/dyrektorowi; ▪ udziela stałego wsparcia uczniowi oraz dyskretnie monitoruje sytuację dziecka w okresie późniejszym; ▪ monitoruje zespół klasowy, by skutki przemocy w domu nie wpływały na obniżenie pozycji poszkodowanego w klasie.
<p>Pielęgniarka szkolna, gdy stwierdzone zostaną obrażenia u ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dyskretnie, z poszanowaniem praw dziecka dokonuje obejrzenia obrażeń; ▪ udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, jeśli sytuacja tego wymaga; ▪ dokonuje zgłoszenia potrzeby pomocy medycznej (wg oceny); ▪ towarzyszy lub angażuje osoby towarzyszące w razie konieczności odwiezienia dziecka do szpitala; ▪ zapisuje w karcie zdrowia dziecka rodzaj stwierdzonych obrażeń oraz zakres udzielonej pomocy; ▪ udziela informacji (szczególnie rodzicom) o ewentualnych konsekwencjach pobicia dla zdrowia dziecka; ▪ przekazuje lekarzom kluczowe informacje o poszkodowanym i sytuacji; ▪ sporządza notatkę służbową.

<p>Nauczyciele</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przekazują wychowawcy i pedagogowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc w rodzinie ucznia; ▪ sporządzają notatkę służbową; ▪ monitorują sytuację dziecka; ▪ mogą być osobami, które uruchamiają procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”; ▪ dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami; ▪ prowadzą psychoedukację rodziców.
<p>Niepedagogiczni pracownicy szkoły</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ są uważni i wrażliwi na sytuację uczniów; ▪ reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami; ▪ niezwłocznie zgłaszają obserwowane, niepokojące sygnały dyrekcji szkoły, pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy.